

УДК 004.738:070

DOI <https://doi.org/10.32782/2710-4656/2024.4.2/31>**Нестеряк Ю. В.**

Київський міжнародний університет

Маруховська-Картунова О. О.

Університет економіки та права «КРОК»

ІНТЕРНЕТ-ЖУРНАЛІСТИКА: НАУКОВИЙ ДИСКУРС-АНАЛІЗ ЩОДО ОСНОВНИХ ПІДХОДІВ ДО ВИЗНАЧЕННЯ

У статті розглянуто, що поява інтернет-ЗМІ значно вплинули на виникнення і становлення інтернет-журналістики. Відзначено, що єдиного загальноприйнятого визначення терміну «інтернет-журналістика» в сучасних наукових медіа-публікаціях на теперішній час немає, але існує багато термінів, які вважаються синонімічними: «мережева журналістика», «онлайнова журналістика», «мультимедійна журналістика», «цифрова журналістика» та ін. Проаналізовано сучасні медіа-дослідження щодо стану розробки понятійно-термінологічного апарату. Запропонована схема, в якій вперше представлено багатоманітність основних підходів до назв та визначень основоположних дефініцій понятійно-категоріальної терміносистеми медійної галузі.

Стаття присвячена науковому дискурсу-аналізу різноманітних назв та визначень сутності поняття «інтернет-журналістика» та словосполучень, які використовуються рівноправно як синоніми для назви цього феномену. У статті проаналізовано такі подвійні або парні основоположні словосполучення, як: «інтернет-ЗМІ» та «інтернет-журналістика»; «мережеві ЗМІ» та «мережева журналістика»; «онлайн-медіа» та «онлайн-журналістика»; «мультимедіа» та «мультимедійна журналістика»; «цифрові медіа» та «цифрова журналістика», «нові медіа» та «новітні медіа». Згідно проаналізованих медіапублікацій та запропонованої схеми окреслено загальні тенденції використання науковцями медіагалузі основоположних словосполучень: остаточної відмови від застарілих термінів «комп'ютерна», «електронна» і «веб-журналістика» та використання такої термінології, як: «інтернет-журналістика», «онлайн-журналістика»; «мультимедійна журналістика» та ін. Розглянуто новітню тенденцію появи у медіагалузі таких термінів, як: «нові медіа» та «новітні медіа».

Зроблено висновок, що сьогодні у вітчизняному журналістикознавстві відбувається бурхливий процес розробки, становлення та розвитку понятійно-термінологічного апарату, що потребує унормування та уніфікування шляхом створення термінологічних словників, енциклопедій, монографій та навчальних посібників сучасної медійної галузі.

Ключові слова: інтернет-ЗМІ, інтернет-журналістика, мережеві ЗМІ, мережева журналістика, онлайнові ЗМІ, онлайн-медіа, онлайн-журналістика, мультимедіа, мультимедійна журналістика, цифрові медіа, цифрова журналістика, нові медіа, новітні медіа.

Постановка проблеми. Загальновідомо, що у зв'язку зі стрімким розвитком комп'ютерних та інформаційних технологій відбуваються процеси становлення і розвитку інформаційного суспільства в світі в цілому, і в Україні, зокрема. Поняття «інформаційне суспільство» було вперше введено у науковий обіг на початку 60-х рр. ХХ ст. японським вченим Й. Масудою у працях Й. Масуди «Комп'ютопія» (1966) та «Інформаційне суспільство як постіндустріальне суспільство» (1981). Однак, поряд з поняттям «інформаційне суспільство» існує й безліч інших суміжних або синонімічних понять, таких, як: «постіндустріальне суспільство» (Д. Белл); «мережеве» або «інформа-

ційне суспільство» (М. Кастельс); «суспільство Третьої хвилі» (Е. Тоффлер); «електронне суспільство» (М. Маклюен); «кіберкомунізму» (К. Мей); «суспільство знань» (П. Дракер) та ін. [11, с. 12–13].

Швидкий розвиток мережі «Інтернет» та комп'ютерних технологій, цифровізація інформаційно-комунікаційних процесів та розповсюдження засобів масової інформації значно вплинули на появу інтернет-ЗМІ та на роботу журналістів, зокрема на виникнення, становлення та розвиток окремого напрямку професії журналіста – інтернет-журналістики. Слід погодитися з Б.В. Потятиником, автором навчального посіб-

ника з інтернет-журналістики (2010), який називає її історично четвертим різновидом журналістики: «Історично інтернет-журналістика є четвертою після преси, радіо і телебачення, на практиці ж стає першою, а в перспективі – єдиною. Цією формулою, з нашого погляду, можна передати еволюцію інтернет-журналістики. Не підлягає сумніву, що на марафонську дистанцію мас-медій вона вийшла четвертою. Завтра вона виб'ється в лідери, а післязавтра всі попередні «бігуни» зійдуть з дистанції. Тому ще точніше нашу візію еволюції інтернет-журналістики можна сформулювати так: «Сьогодні – четверта, завтра – перша, післязавтра – єдина» [15, с. 36].

Проте, при науковому дискурс-аналізі сучасних медіа-публікацій щодо визначення поняття «інтернет-журналістика» виявилось, що на сьогоднішній день існує багатоманітність різних підходів щодо термінології, зокрема назви та визначення цього різновиду журналістики, розкриттю яких й присвячено дане дослідження.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Дослідженням питання виникнення, становлення та розвитку інтернет-журналістики як окремого напрямку присвячені наукові монографії І.М. Артамонової [2] і Л.М. Городенко [8] та спеціальні навчальні посібники з інтернет-журналістики вітчизняних вчених таких, як: Б.В. Потятиник [15], І.Ю. Тонкіх [20], М.В. Чабаненко [21] та ін. На окрему увагу заслуговують перекладені з англійської на українську мову підручники західних вчених: Джима Гола [3] та Ричарда Крейга [12], присвячені онлайн- та інтернет-журналістиці. Привертає значну увагу науковий доробок відомої вітчизняної вченої Л.М. Городенко, присвячений характеристичі понять «нові медіа» та «новітні медіа» та їх класифікації у вигляді наукової монографії [7], навчального посібника [6] та наукових статей [4, 5]. Участь у науковому дискурс-аналізі вітчизняних медіа-досліджень з інтернет-журналістики брали і беруть наукові статті у фахових виданнях України таких вітчизняних дослідників, як: І.М. Артамонова [1], З.В. Григорова [9], М.І. Женченко [10], В.С. Патрушев [14], І. Рєвунова [17] та ін. Однак, спеціальних ґрунтовних наукових праць з цієї надзвичайно цікавої і суперечливої теми щодо багатоманітності різних підходів щодо термінології, зокрема назви та визначення поняття «інтернет-журналістика» в Україні поки що недостатньо.

Постановка завдання. Метою статті є стислий науковий дискурс-аналіз сучасних медіа-досліджень щодо стану розробки понятійно-тер-

мінологічного апарату, багатоманітності основних підходів до назв та визначень основоположних дефініцій понятійно-категоріальної терміносистеми медійної галузі, зокрема різноманітних назв та визначень сутності поняття «інтернет-журналістика» та близьких термінів, які використовуються рівноправно як синоніми для назви та опису цього ж самого комунікаційного феномену.

Виклад основного матеріалу. Сьогодні інтернет-ЗМІ є впливовим джерелом інформації для користувачів, а інтернет-журналістика як окремий різновид журналістики та напрям професії журналіста стала найважливішою частиною інформаційної індустрії. Проте в сучасних медіа-публікаціях існують декілька різноманітних підходів щодо назви та визначення сутності поняття «інтернет-журналістика», тобто існує багато термінів, які вважаються синонімічними, тобто майже взаємозамінними. До найпоширеніших з них відносяться такі, як: «інтернет-журналістика», «мережева журналістика», «онлайн-журналістика», «мультимедійна журналістика» та ін. Як зауважує авторка навчального посібника «Основи інтернет-журналістики» М.В. Чабаненко, відомо, що в науковій літературі 1990-х рр. можна було зустріти застарілий термін «комп'ютерна журналістика». Замість нього тепер використовується більш сучасна термінологія щодо назви цього напрямку в журналістиці: електронна журналістика, цифрова журналістика, диджитальна журналістика, мобільна журналістика та ін. [21, с. 67].

На початку 2000-х років на факультетах журналістики в університетах України вкрай відчули потребу в підготовці фахівців для інтернет-ЗМІ та почали перекладати на українську мову західні підручники з інтернет-журналістики: першим був «Інтернет-журналістика. Робота журналіста і редактора у нових ЗМІ» Ричарда Крейга, який був перекладений з англійської мови і виданий 2007 р. у Києво-Могилянській академії. На превеликий жаль, визначення цьому поняттю Р. Крейг на сторінках свого підручника так і не надав, вказавши, що «журналістика стала тією мультимедійною галуззю, яку ми бачимо сьогодні», що «сьогоднішні засоби мультимедіа дають такі великі можливості і так різноманітно використовуються, що це докорінно змінює традиційну журналістику». Окрім того, він підкреслює, що інтернет-журналістика відрізняється від усіх попередніх видів ЗМІ, вона комбінує найкращі можливості електронних та друкованих ЗМІ, зберігаючи при цьому свої власні особливості, перебуває на стадії активного розвитку та представляє собою най-

захоплюючи нову галузь сучасної журналістики та «має значний, але ще невідомий потенціал» [12, с. 15, 20, 28, 44].

Окрім того, Б.В. Потятиник у своєму навчальному посібнику «Інтернет-журналістика» у підрозділі під назвою «Онлайнова, мережева, мультимедійна» аналізує термінологію, яка використовується для визначення сутності поняття «інтернет-журналістика». При цьому він стверджує, що усі ці названі терміни, незважаючи на те, що мають певну різницю в значенні та походженні, часто використовуються рівноправно як синоніми для назви та опису того ж самого комунікаційного феномену. Він наводить приклади, коли терміни «інтернет-журналістика», «мережева журналістика», «веб-журналістика» нагадують, що «цей вид журналістики існує у всесвітній комп'ютерній мережі, зокрема в середовищі Всесвітньої павутини WWW». Отже, слушно підсумовує він, «так уже склалося, що поняття «інтернет-журналістика», «мережева журналістика», «веб-журналістика», «онлайнова журналістика» широко вживають на позначення практично одного й того ж самого» [15, с. 13]. Як констатує Л.М. Городенко, при цьому «сам науковець схиляється до послуговування словоформою «інтернет-журналістика» [6, с. 8].

Слід погодитися також зі слушною думкою вітчизняної науковиці І.Ю. Тонкіх, авторки навчального посібника «Інтернет-журналістика. Жанри в інтернеті» (2017) про те, що «на сьогодні навіть не існує уніфікованої термінології на позначення інтернет-ЗМІ, можна зустріти паралельне вживання таких визначень: онлайнові ЗМІ, онлайнові видання, нові медіа, Інтернет-ЗМІ, цифрові медіа, електронні ЗМІ, е-ЗМІ, мережеві ЗМІ, веб-ЗМІ, мас-медіа інтернету, e-media, online-media» [20, с. 15]. Причому таку множинність варіантів та відсутність уніфікованої термінології вона пояснює тим, що існує багатоманітність найменувань основного каналу передачі інформації: «інтернет», «мережа», «веб», а також тим, що серед науковців довгий час були «неузгоджені позиції стосовно визначальних ознак нових ЗМІ». Стисло ці пояснення І.Ю. Тонкіх в цьому навчальному посібнику формулює тут таким чином: 1. Термін «нові медіа» не відбиває сутнісних ознак явища, до того ж критерій новизни є досить умовним – у наш час інтернет вже не сприймається як щось нове. 2. Термін «електронні ЗМІ» не можна визнати точним, оскільки електронними ЗМІ в широкому розумінні цього поняття називають не лише інтернет-медіа, а й телебачення та радіо. Цифровими

сьогодні стають також і радіо, і телебачення. Тому найбільш вдалим і науково коректним уявляється вживання термінів «інтернет-ЗМІ», «мережеві ЗМІ» або «онлайнові ЗМІ» [20, с. 15].

Важливо відзначити, що, перш ніж, охарактеризувати сутність усіх вищеназваних понять та словосполучень, необхідно провести стислий компаративний науковий дискурс-аналіз сучасних медіа-досліджень різних підходів щодо цієї термінології, зокрема зупинитися на визначенні сутності початкових основоположних дефініцій, наприклад: інтернет-ЗМІ, мережеві-ЗМІ, онлайнові-ЗМІ, онлайн-медіа, мультимедіа, цифрові медіа, крос-медіа, нові та новітні медіа та ін., від яких створені такі поняття та словосполучення, як: «Інтернет-журналістика», «мережева журналістика», «мультимедійна журналістика», «цифрова (диджитальна) журналістика», «кросмедійна журналістика», «онлайн-журналістика» та ін.

Результати дослідження представлені у схемі 1.

Відповідно до вищенаведеної схеми необхідно зробити наступний висновок, що занадто важко унормувати цю термінологію в медіагалузі та створити усталений понятійно-термінологічний апарат. На це звертає увагу вітчизняна дослідниця І.М. Артамонова: «Сьогодні в українському журналістикознавстві спостерігається бурхливий процес становлення нової термінології, з'явилося багато варіантів визначень цього нового явища, серед яких: четверте медіа, нове медіа, цифрове медіа, інтернет-ЗМІ, онлайнові ЗМІ, on-line ЗМІ, електронні ЗМІ, е-ЗМІ, мережеві ЗМІ, веб-ЗМІ, мас-медіа українського інтернету, e-media, online-media, нью-медіа» [1, с. 45].

Згідно проаналізованих медіапублікацій та запропонованої схеми, можна констатувати, що науковці медіагалузі вже остаточно відмовилися від застарілого терміну «комп'ютерна журналістика» та поступово відмовляються від деяких інших термінів таких, як: «веб-ЗМІ» і «веб-журналістика» та «електронні ЗМІ» і «електронна журналістика». Частіше всього сьогодні можна зустріти в медійному науковому просторі такі подвійні або парні словосполучення, як: «інтернет-ЗМІ» та «інтернет-журналістика»; «мультимедіа» і «мультимедійна журналістика»; «онлайн-медіа» та «онлайн-журналістика». Зовсім новітною тенденцією можна назвати появу у журналістикознавстві таких нових термінів щодо назви та визначення цього унікального феномену, як: «нові медіа» та «новітні медіа», але утворити за аналогією з іншими словосполученнями терміни «нова журналістика» або «новітня журналістика»

**Багатоманітність основних підходів до визначення основоположних дефініцій
понятійно-категоріальної терміносистеми медійної галузі**

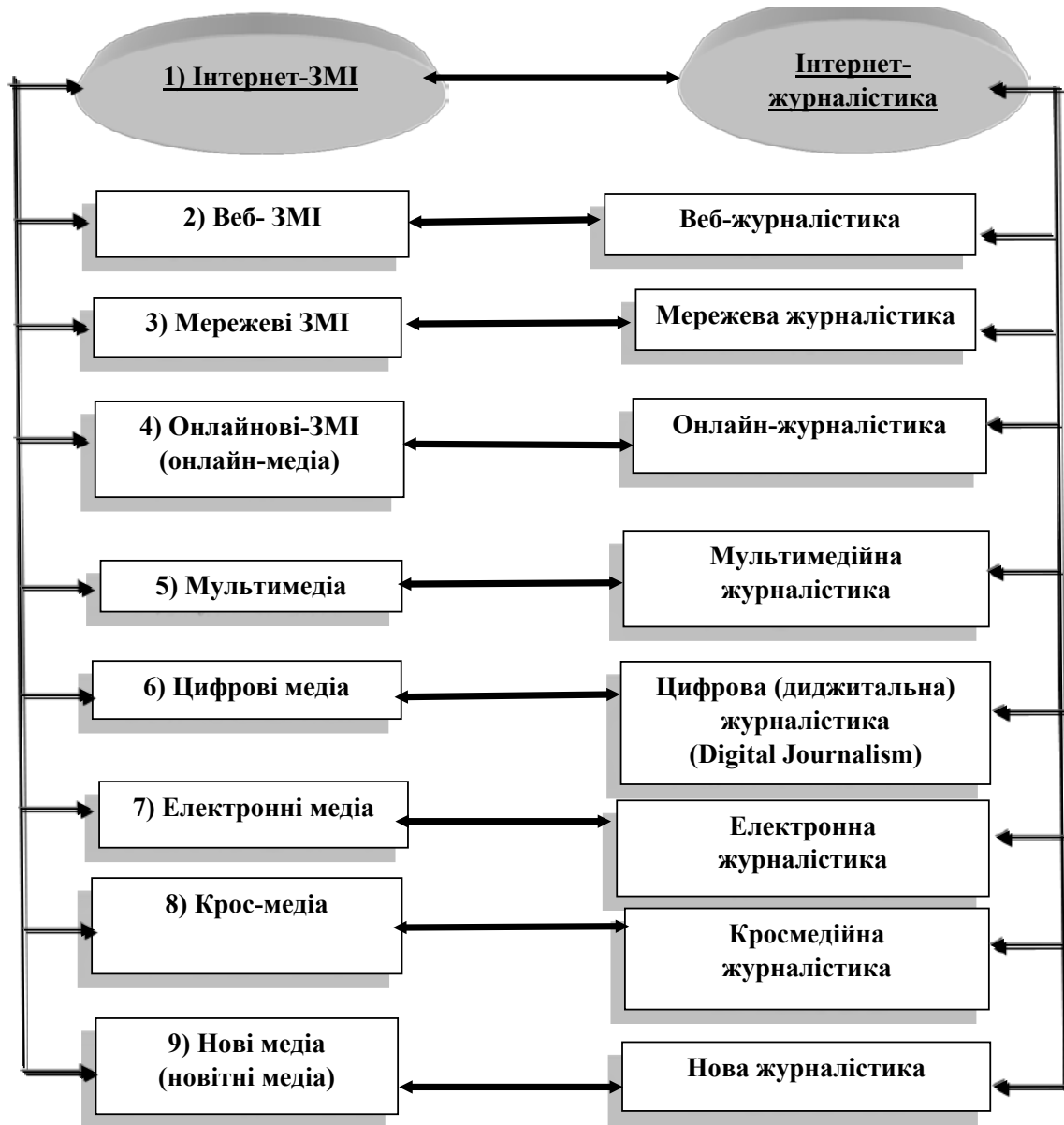

Схема розроблена та складена авторами статті

не представляється можливим. Тому продовжуючи стислий компаративний науковий дискурс-аналіз сучасних медіа-досліджень різних підходів щодо термінології, необхідно почати з назви та визначення сутності понять «*інтернет-ЗМІ*» та «*інтернет-журналістика*».

Варто відзначити, що єдиного загальноприйнятого визначення терміну «інтернет-ЗМІ» на теперішній час немає. Найпростіше визначення цього поняття пропонує вітчизняна дослідниця І.М. Артамонова у своїй монографії «Тенденції становлення та перспективи розвитку інтернет-журналістики

в Україні»: «Інтернет-ЗМІ – це різновид журналістики, що передбачає поширення журналістських матеріалів через мережу Інтернет» [2, с. 58]. На наше переконання, більш розгорнуте визначення є більш вдалим варіантом: «Інтернет-ЗМІ – це вид засобів масової інформації, який існує у Всесвітній мережі, має зареєстровану інтернет-адресу, назву, текстовий та цифровий контент, функцію зворотнього зв'язку і засоби обміну інформацією між користувачами, позиціонує себе як суспільно-орієнтовану журналістську платформу з відповідними ознаками, регулярно оновлюється» [14, с. 291].

Особливої уваги заслуговує запропоноване вітчизняною дослідницею М.В. Чабаненко у своєму навчальному посібнику «Основи інтернет-журналістики» найбільш цікаве, на наш погляд, визначення поняття «інтернет-журналістики». Під «інтернет-журналістикою» вона має на увазі «журналістську діяльність, що має певну специфіку, зумовлену особливостями створення і поширення медіа-продукту в інформаційному середовищі глобальних комп'ютерних мереж за допомогою комп'ютерних та інтернет-технологій» [21, с. 67]. (жирний курсив – М.В. Чабаненко).

Цікаво, що поняття «мережеві ЗМІ», «мережева журналістика» і «мережева комунікація» вітчизняна учена Л.М. Городенко у своїй монографії «Теорія мережевої комунікації» (2012) поняття «мережеві медіа» трактує як медіа, які існують у Всесвітній мережі «Інтернет» та «найточніше та найвичерпніше охоплюють усю сукупність медіа, середовищем існування яких є мережеві структури» [8, с. 40].

Щодо визначення двох парних взаємопов'язаних понять «мультимедіа» та «мультимедійна журналістика», то на думку авторів термінологічного словника з новітніх медіа та комунікаційних технологій, «мультимедіа – це сукупність апаратних і програмних засобів, що дозволяють вводити, обробляти, зберігати, передавати та демонструвати інформацію в різних цифрових форматах: текстовому, зображальному, звуковому, відео, анімаційному» [19, с. 377]. Саме тому під «мультимедійною журналістикою» Б.В. Потятиник розуміє таку журналістику, яка надає «можливість одночасного та інтегрованого використання тексту, графіки, фото, аудіо- та відеоматеріалів» [15, с. 13].

Однак, варто звернути особливу увагу на те, що більшість західних медіа-дослідників все ж таки частіше всього використовують такі парні взаємопов'язані терміни, як: «онлайн-медіа» та «онлайн-журналістика». У зв'язку з цим слід підкреслити, що найбільш відомими в цьому плані в Україні є перекладені з англійської на українську мову праці Джима Гола «Онлайнова журналістика» (2005) [3] та Ричарда Крейга «Інтернет-журналістика. Робота журналіста і редактора у нових ЗМІ» (2007) [12]. При чому, показово, що в оригіналі ця назва «Online Journalism: Reporting, Writing and Editing for New Media», тобто повне ототожнення цих понять, або, можливо, поняття «онлайн-журналістика» тоді ще було мало відомо в Україні, тому, мабуть, зроблено переклад, як «інтернет-журналістика». Термін «онлайнова журналістика» (Online Journalism), на думку Б.В. Потятиника,

акцентує на інтерактивності цієї форми журналістики: ви отримуєте гарячі новини та аналітику «на лінії» та маєте можливість негайно реагувати коментарями або репліками [15, с. 13].

Важливо також згадати, що Закон України «Про медіа» у першому розділі «Загальні положення», у статті 1 «Визначення термінів», у пункті 36 офіційно закріпив визначення поняття «онлайн-медіа – це медіа, що регулярно поширює інформацію у текстовій, аудіо-, аудіовізуальній чи іншій формі в електронному (цифровому) вигляді за допомогою мережі Інтернет на власному веб-сайті, крім медіа, які віднесені цим Законом до аудіовізуальних медіа» [16]. Загальновідомо, що це було однією з важливих вимог для вступу України до Європейського Союзу.

Цікавими є спроби вітчизняних науковців (Шелефонтьок А.А.) ввести у науковий дискурс поняття «диджитальна журналістика» як новий тип медіадіяльності, що «здійснюється за допомогою цифрових технологій, є мінливою соціальною публіцистичною практикою, орієнтованою на гетерогенну масову аудиторію, представлену у певних, але одночасно мінливих жанрах та форматах» [23, с. 70].

Привертає також увагу відповідно до запропонованої схеми кросмедійний підхід при аналізі двох парних взаємопов'язаних між собою понять: «крос-медіа» та «кросмедійна журналістика», які достатньо повно характеризуються в «Підручнику з крос-медіа» [13, с. 7]. За твердженням М.І. Женченко, «у дослідженнях українських науковців терміни «кросмедіа» і «трансмедіа» переважно використовуються без пояснень, або ж ототожнюються з поняттям «нові медіа» [10, с. 72].

Доречним буде також зазначити, що на сьогодні в науковій літературі медіагалузі до сих пір немає єдиного визначення поняття «нові медіа». Наприклад, американський вчений Він Кросбі у своїй роботі «Що таке «нові медіа»? Перебудова медіа: доля медіа» (2004) дає визначення і стверджує про наступну особливість нових медіа: це – тип комунікації «від багатьох багатьом», на протигагу традиційним медіа, де комунікація здійснюється «від одного багатьом» [24]. Найбільш вдалим, на наш погляд, можна визнати визначення вітчизняної дослідниці З.В. Григорової, яка розглядає «нові медіа» як «різноманітну за формою інтерактивну медіа-продукцію (послуги), що поширюється через мережу Інтернет, наділену комунікаційними властивостями, яка одночасно є мас-медіа і засобом соціальної комунікації» [9, с. 94]. При чому вона зауважує, що існує декілька підходів

до трактування сутності цього поняття: «технологічний (коли нові медіа розглядаються як сукупність цифрових, мережевих, комунікаційних технологій), журналістський (конвергентні медіа) та комунікативістський (тип комунікації «від багатьох багатьом», на протипагу мас-медіа, де комунікація здійснюється «від одного багатьом») [9, с. 94]. Проте, слід підкреслити, що деякі науковці «новими медіа» називають «медіа нового покоління, основані на цифрових і мережевих технологіях глобального масштабу» [21, с. 68].

Цікаво звернути увагу, що однією з найважливіших особливостей динаміки сучасних ЗМІ є те, що їх розвиток підпорядковується закону німецького журналіста В. Ріпла, який сформулював його ще у 1933 р. Цей закон стверджує, що прогрес у сфері медіа є кумулятивним, а не замісним, що з появою нових видів медіа старі не зникають, «нові види медіа не витісняють старі» [6, с. 10], а співіснують з ними, доповнюючи один одного. Як приклад, Інтернет-ЗМІ, ймовірно, не зможе повністю витіснити радіо, телебачення та друковані ЗМІ. Виходячи з цього слід підкреслити, що вітчизняна учена Л.М. Городенко ще у 2010–2014 рр. почала активно використовувати поряд з терміном «нові медіа» [5] також термін «новітні медіа» у своїй монографії «Новітні медіа: мережеві інформаційно-комунікаційні ресурси» (2010) [7] та навчальному посібнику «Новітні медіа: конспект лекцій» (2014) [6]. На превеликий жаль, обсяг даної статті не дає можливості охарактеризувати сутність поняття «новітні медіа» і це може бути предметом подальших наукових досліджень.

Висновки. Підсумовуючи, можна зробити висновок, що проведений стислий науковий дискурс-аналіз сучасних вітчизняних медіа-досліджень щодо стану розробки понятійно-термінологічного апарату дав змогу зазначити, що єдиного загальноприйнятого визначення терміну «інтернет-журналістика» на теперішній час немає, але існує багато термінів, які вважаються синонімічними, тобто майже взаємозамінними, це: «веб-журналістика», «мережева журналістика», «онлайн-журналістика», «мультимедійна журналістика», «цифрова журналістика», «електронна журналістика» «кросмедійна журналістика» та ін. Все це означає, що для розвитку сучасної медіагалузі вкрай необхідно, на думку відомого вітчизняного вченого В.В. Різуна, «розробка та унормування української термінології, пов'язаної з лексико-семантичними полями новітніх комунікаційних явищ і технологій» [18, с. 5–6]. Саме тому

потрібно формувати усталену «терміносистему – апробовану в теорії та практиці понятійно-категоріальну базу», створювати комплексні розгорнуті термінологічні словники, які б «максимально охоплювали сучасну медійну галузь й мали б на меті уніфікувати застосування термінів» [22, с. 10]. Однак, наш погляд, ще й досі унормування та уніфікація понятійно-категоріальної терміносистеми медійної галузі знаходиться у стадії становлення та подальшого розвитку.

У статті вперше запропонована схема, де проілюстровано багатоманітність основних підходів до назв та визначень основоположних дефініцій понятійно-категоріальної терміносистеми медійної галузі, зокрема різноманітних назв та визначень сутності поняття «інтернет-журналістика» та близьких термінів, які використовуються рівноправно як синоніми для назви та опису цього ж самого комунікаційного феномену.

Зібраний матеріал дозволив проаналізувати такі подвійні або парні основоположні словосполучення, як: «інтернет-ЗМІ» та «інтернет-журналістика»; «мережеві ЗМІ» та «мережева журналістика»; «онлайн-медіа» та «онлайн-журналістика»; «мультимедіа» та «мультимедійна журналістика»; «цифрові медіа» та «цифрова журналістика», «нові медіа» та «новітні медіа». Згідно проаналізованих наукових публікацій можна зробити висновок про загальні тенденції використання науковцями медіагалузі вищезазначених основоположних словосполучень та констатувати, що відбулася остаточна відмова від таких застарілих термінів, як: «комп'ютерна», «електронна» і «веб-журналістика» та частіше почала використовуватися така термінологія, як: «інтернет-журналістика»; «онлайн-медіа» та «онлайн-журналістика»; «мультимедіа» і «мультимедійна журналістика». При цьому поступово у медіагалузі з'явилися новітні тенденції появи таких термінів щодо назви та визначення цього унікального феномену, як: «нові медіа» та «новітні медіа», але використання за аналогією з іншими словосполученнями термінів «нова журналістика» або «новітня журналістика» поки що рідкісне явище.

Висновком цього дослідження є те, що сьогодні у вітчизняному журналістикознавстві відбувається бурхливий процес розробки, становлення та подальшого розвитку понятійно-термінологічного апарату, що потребує певного унормування та уніфікації шляхом створення термінологічних словників, енциклопедій, монографій та навчальних посібників сучасної медійної галузі.

Список літератури:

1. Артамонова І.М. Інтернет-ЗМІ як нова парадигма теорії української журналістики. *Соціальні комунікації сучасного світу: науково-теоретичний збірник*. / Гол. ред. О.М. Холод. 2009. С. 44-47.
2. Артамонова І.М. Тенденції становлення та перспективи розвитку інтернет-журналістики в Україні. Донецьк: Либідь, 2009. 416 с.
3. Гол Дж. Онлайн-журналістика. / Пер. з англ. К.: К.І.С., 2005. 344 с.
4. Городенко Л.М. Класифікація новітніх медіа. *Наукові записки Інституту журналістики: науковий збірник*. 2012. Вип. 49. С. 69-75.
5. Городенко Л.М. Нові медіа: журналістика чи комунікація? *Актуальні питання масової комунікації*. 2013. Вип. 14. С. 65-69. URL: http://comstudies.org/wp-content/uploads/CIMC_2013_no14.pdf (дата звернення: 17.07.2024).
6. Городенко Л.М. Новітні медіа: конспект лекцій. К., 2014. URL: <http://journ.univ.kiev.ua/csc/wp-content/uploads/2020/11/NewMedia.pdf> (дата звернення: 17.07.2024).
7. Городенко Л.М. Новітні медіа: мережеві інформаційно-комунікаційні ресурси: монографія. К.: Академія Української Преси, 2010. 172 с.
8. Городенко Л.М. Теорія мережевої комунікації: монографія. / За заг. наук. ред. В.Ф. Іванова. К.: Академія української преси, Центр вільної преси, 2012. 387 с.
9. Григорова З.В. Нові медіа, соціальні медіа, соціальні мережі – ієрархія інформаційного простору. *Технологія і техніка друкарства*. 2017. №3 (57). С. 93-100. URL: https://www.researchgate.net/publication/335017907_Novi_media_socialni_media_socialni_merezi_-_ierarhia_informacijnogo_prostoru (дата звернення: 18.07.2024).
10. Женченко М.І. Поняття «мультимедіа», «крос-медіа», «трансмедіа» у науковому дискурсі цифрової доби. *Наукові записки Інституту журналістики*. 2013. Т. 52. С. 72-75.
11. Картунов О.В., Маруховський О.О. Інформаційне суспільство: аналіз політичних аспектів зарубіжних концепцій: монографія. К.: Університет економіки та права «КРОК», 2012. 344 с.
12. Крейг Р. Інтернет-журналістика. Робота журналіста і редактора у нових ЗМІ. / Пер. з англ. К.: Видавничий дім «Киево-Могилянська академія», 2007. 324 с. URL: https://document.kdu.edu.ua/info_zab/061_99.pdf (дата звернення: 03.07.2024).
13. Крецу І., Гузун М., Василик Л. Підручник з крос-медіа. Видавець: Sibiu, Strada Mitropoliei: Schiller Publishing House, 2015. 140 с.
14. Патрушев В.С. Інтернет-ЗМІ: критерії ідентифікації. *Вісник Маріупольського держ. університету. Серія: Історія. Політологія*. 2017. № 18. С. 288-294. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vmdu_ip_2017_18_36 (дата звернення: 04.07.2024).
15. Потятиник Б.В. Інтернет-журналістика: навчальний посібник. Львів: ПАІС, 2010. 244 с. URL: http://institutes.lnu.edu.ua/mediaeco/wp-content/uploads/sites/2/2015/04/internet_journalism.pdf (дата звернення: 03.07.2024).
16. Про медіа: Закон України від 11.02.2024 р. № 2849-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2849-20#Text> (дата звернення: 04.07.2024).
17. Рєвунова І. Поняття онлайн-медій в медіа-дослідженнях. *Вісник Львівського ун-ту. Серія «Журналістика»*. 2013. № 38. С. 509-515. URL: <http://publications.lnu.edu.ua/bulletins/index.php/journalism/article/view/5423/5432> (дата звернення: 16.07.2024).
18. Різун В.В. Вивчення новітніх медіа – необхідна реформа журналістської освіти в Україні. *Новітні медіа та комунікаційні технології: комплекс навчальних програм для спеціальностей «Журналістика», «Видавнича справа та редагування», «Реклама та зв'язки з громадськістю»* / За заг. ред. В.Е. Шевченко. К.: Паливода А.В., 2012. С. 5-6. URL: <http://journ.univ.kiev.ua/files/NewMedia.pdf> (дата звернення: 17.07.2024).
19. Термінологічний словник. *Новітні медіа та комунікаційні технології: комплекс навчальних програм для спеціальностей «Журналістика», «Видавнича справа та редагування», «Реклама та зв'язки з громадськістю»* / За заг. ред. В.Е. Шевченко. К.: Паливода А.В., 2012. С. С. 317-402. (412 с.). URL: <http://journ.univ.kiev.ua/files/NewMedia.pdf> (дата звернення: 17.07.2024).
20. Тонкіх І.Ю. Інтернет-журналістика. Жанри в інтернеті: навчальний посібник. Запоріжжя: ЗНТУ, 2017. 130 с. URL: https://document.kdu.edu.ua/info_zab/061_98.pdf (дата звернення: 03.07.2024).
21. Чабаненко М.В. Основи інтернет-журналістики: навчальний посібник для студентів ОКР «бакалавр» напряму підготовки «Журналістика». Запоріжжя: «Просвіта», 2013. 112 с. URL: <https://moodle.znu.edu.ua/mod/resource/view.php?id=307467> (дата звернення: 03.07.2024).
22. Шевченко В.Е. Новітні технології журналістської галузі. *Новітні медіа та комунікаційні технології: комплекс навчальних програм для спеціальностей «Журналістика», «Видавнича справа та редагування», «Реклама та зв'язки з громадськістю»* / За заг. ред. В.Е. Шевченко. К.: Паливода А.В., 2012. С. 7-10. (412 с.). URL: <http://journ.univ.kiev.ua/files/NewMedia.pdf> (дата звернення: 17.07.2024).

23. Шелефонтьок А.А. Диджитальна журналістика як новий тип медіадіяльності. *Синопсис: текст, контекст, медіа*. 2021. Том 27. №2. С. 70-76. DOI: <https://doi.org/10.28925/2311-259x.2021.2.5> URL: <https://synopsis.kubg.edu.ua/index.php/synopsis/article/view/460> (дата звернення: 16.07.2024).

24. Crosbie, V. (2004). What is New Media? Rebuilding Media: The fate of media. *Corante*. April 27, 2006 URL: https://www.academia.edu/37596635/What_is_New_Media_April_27_2004_ (дата звернення: 18.07.2024).

**Nesteriak Yu. V., Marukhovska-Kartunova O. O. INTERNET JOURNALISM:
A SCIENTIFIC DISCOURSE ANALYSIS OF THE MAIN APPROACHES TO THE DEFINITION**

The article considers that the emergence of Internet media has significantly influenced the emergence and development of Internet journalism. It is noted that there is currently no single generally accepted definition of the term “Internet journalism” in modern scientific media publications, but there are many terms that are considered synonymous: “network journalism”, “online journalism”, “multimedia journalism”, “digital journalism”, etc. The paper analyses modern media studies on the state of development of the conceptual and terminological apparatus. It offers a scheme, which for the first time presents a variety of basic approaches to the names and definitions of the fundamental definitions of the conceptual and categorical terminology of the media industry. The research is devoted to a scientific discourse analysis of various names and definitions of the concept of “Internet journalism” and phrases used equally as synonyms for this phenomenon. The study analyses such double or paired basic phrases as: “online mass media” and “Internet journalism”; “network mass media” and “network journalism”; “online media” and “online journalism”; “multimedia” and “multimedia journalism”; “digital media” and “digital journalism”; “new media” and “new media”. According to the analysed media publications and the proposed scheme, the author outlines general trends in the use of fundamental phrases by media scholars: the final rejection of the outdated terms “computer”, “electronic” and “web journalism” and the use of such terminology as: “Internet journalism”, “online journalism”; “multimedia journalism”, etc. The paper considers the latest trend of emergence of such terms as: “new media” and “modern media”. It is concluded that today in the national journalism studies there is a rapid process of development, formation and development of the conceptual and terminological apparatus, which requires standardisation and unification through the creation of terminological dictionaries, encyclopedias, monographs and textbooks of the modern media industry.

Key words: *Internet mass media, Internet journalism, network mass media, network journalism, online mass media, online media, online journalism, multimedia, multimedia journalism, digital media, digital journalism, new media, modern media.*